

Передплата

за «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор
на пів року . . . . 10 кор
на чверть року . . . . 5 кор
на місяць . . . . 1-70 кор

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Подорожче число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милої і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — з Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що для крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудні.

Редація, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. п. Домбровського (Хоружини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Галемана.

Рукописи зветься ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 30 с. від стрічки.

Послаництво бар. Буриана в Угорщині.

(X) Коли перед кількома днями рознесла ся вість, що спільний міністер скарбу, бар. Буриан, виїхав яко новий homo regius до Пешту для полагоди тамошнього переселеня, прийнято сю вість особливо в кругах незалежних і з великою зневірою в можливість удачі сего послаництва. Тимчасом протягом кількох днів відносини там так змінили ся, що бар. Буриан може вказати ся бодай моральним успіхом. Останніми часами в Угорщині проявляло ся велике пригнобленє задля застої і безвиглядності переселеня. Колиж появил ся в Пешті бар. Буриан, настав значний зворот. Може бути, що коаліція переняла ся надто рожевими надїями що до вислїду сего діла. Всеж таки є се немаловажною річю, що пасмо переговорів, розірване після побуту амбасадора Седенього-Маріча, наново навязав бар. Буриан з почину монарха, щоби довести до утвореня коаліційного міністерства і звільнити гр. Тісу.

Нема сумніву, що привід до почину нових пересправ і висилки бар. Буриана в тій цілі до Пешту дала адреса угорського сойму. Як відомо, адреса визначає ся незвичайно уміркованим настроєм, а іменно про найдразливїші точки коаліційної програми, про економічні взаємини з Австрією і про військову справу висловлює ся вельми здержано. Коли коаліція ухвалювала виступити з адресою до Корони, була перенята тоді войовничим настроєм, але опісля в адресі висловила ся про економічну самостійність Угорщини з великою засторогою і зробила се зависимим від вступних умов, а також військове питанє об-

межила до національного хавактеру війска що до мови і відзнає. Автори адреси руюководили ся отже заміром, щоби лишити отверту дорогу до нових переговорів і не стягнути на себе докору острої неуступчивости. Вправді деякі речники в адресовій розправі промовляли вельми яскраво і різко, однак Корона має діло не з поодинокими речниками, а з адресою яко виразом угорського сойму. Отже й Корона побачила в адресі охоту до порозуміння і замість давати письмєнну відповідь на адресу дорогого королівського рескрипту, висилає свого мужа довіря та предкладає зовсім конституційно соймовій більшості, щоби обняла керму правління. Через свого відпоручника домагає ся Корона, щоби більшість соймова загальні засади виложені в адресі висловила в конкретних домаганнях, щоби на основі такої програми можна довести до утвореня міністерства. Окрім того Корона вимагає, щоби соймова більшість з свого боку вислала мужа довіря, з котрим Корона могла би порозуміти ся про подробиці програми і що до осіб, з яких мало би бути зложено міністерство.

Корона дає отже зовсім ясну відповідь на адресу, а іменно бажає утворити нове міністерство, до котрого сойм мав би довіря, а також домагає ся програми роботи, котру мала би уложити більшість. Виконний виділ більшости постановив доволити сему домаганю висловленому бар. Бурианом і після всякої імовірности буде єї мужем довіря гр. Андраші, наколи лише схоче підняти ся сєї задачі мимо свого родинного нещастя.

Таким способом вправді усунєно що до форми застої в переселєнню, але що до самої річи ще не досягнуто нічого. Вправді

уже був гр. Андраші послаником соймової більшости і зложив опісля своє послаництво, а тепер має знов виступити яко посланик. Можливо, що соймова більшість вистачила єго иншими повноважєями, як перший раз. На всякий спосіб недовіря викликанє довгим мовчанєм Корони розвіяло ся, але в дорозі до порозуміння стає все ще мова коменди війскової, хоч є певні позначки можливого успіху. Іменно зпосеред коаліції вийшло слово, що полкова мова важнійша як мова коменди, отже може дійде до порозуміння на иншій основі. Мадяри дуже добре знають, що полкова мова промостить дорогу мадярській коменді. Після останних вістий має Кошут бути знов покликаний до монарха і мабуть єму буде порученє утворенє нового міністерства.

Нова утопія.

Всі дотеперїшні утопії про суспільний устрій людства як Тома Море, Белямі-ого і др. опирали ся на уліпшенє средств борби о істнованє отже на винаходах з обсягу хемії, механіки, електрики і т. д., які звільняють чоловіка від тяжкої фізичної праці і в лекший спосіб задоволюють єго потреби, а з другої сторони на уліпшенім теоретично соціальнім ладі. Мимо цілої своєї принади, яку мають для читача такі утопії, они відбігали від дійсного життя, що заміняли чоловіка немов в пасивну машину, в колїсцє великої суспільної машинерії, порушаної невидимою силою, яку називали: воля загалу. Однак чоловік не зможе зречи ся своєї індивідуальности, своєї свобідної волі і тому всякі дотеперїшні проби, здійснити бодай в ча-

40

ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ (нагороджена «Михайловою премією» 1905 р.)

(Дальше).

Не втерпів і Микула, пішов за громадою. Хоч як не до веселости було йому, не міг без усмішки дивити ся на тих панів, звичайно таких бутних і гордих, а тепер засоромлєних. Привели панів перед намет Ходкевича. Гетман сидів на лавочці протів сонця і грів ся. Коли побачив перед собою підвжзну громаду, обступлену з усіх боків вояками, встав, подивив ся зневажливо і сказав лише Молодецькому поводити панів по обові для позорища, як звичай велів. Скликано трубачів і довбушів і поведено панів з музикою у праву сторону обозу, де було найбільше польського війска. Хто глянув, знав уже, що се за похід іде; і соромом покривало ся лице кожного справдішнього польського приятеля вітчизни, що товариші по шаблі, потомки славних родин, заплідили таку зневагу польському імени. Заразом брала їх злість на тих, що у такий тяжкий час зважили ся покидати своїх товаришів і всю справу.

Микула дивив ся хвилину, як відходив сєй славний відділ, а потім почав шукати Дзерона. Знав, що застане його найпевнійше коло Могил, а Могилла все крутить ся коло Ходкевича королєви ча — отже тут, у середнім обозі шу-

кав його. Найшов намет Могил, але в нїм не застав ні його ні Дзерона, лише чурів. Не було иньшої ради, треба було почекати. Тільки під вечір надїшли обидва.

— А ти що тут робиш? — спитав ся Дзерон.

— Маю до вас діло. Порадьте мене!

І шепотом оцовів йому свій намір. Дзерон порадив йому зачекати: — Зажди — казав він — поки вияснить ся справа. Передвчєра, як вернули ся комісарі від козаків, була нарада у Ходкевича. Заносить ся на мир. Ляхи страх затужили за домом, Турки також. Коли помирять ся, то певно і бранців пустять, передовсім наших з Молдови, бо що вони винні? Отже почекай, побачимо!

І Микула почекав ще два дні. Походжав по обозі та потїшав себе надїєю, що вже справді небавом війна скінчить ся. Вже четвертий день Турки сидли спокійно; козацький і польський обоз не рушали ся також. Вояки нудили ся, спали понад міру, тільки варгові стояли або походжали по окопах, позираючи на пустє поле перед собою. Видко, втомило ся війско з обох боків і старало ся одно другого «пересидіти», хто довше зможе. Був се також вєсний підступ, не менше страшний від битв, бо війско доїдало вже останки харчів з возів, а для конний, що не погинули, не ставало вже і листя з дерев, яким його годували. Був се засуд на голодову смерть, повільну, але не менше певну,

як від кулі або шаблі. Туркам було о стілько вигіднійше, що перед ними стояв отвором цілий край на полудне від них; а Поляки і козаки були окружені з усіх сторін Татарями і Турками так, що ні звідки було спровадити харчі, ані де попасти коня. Голод забирав уже свої жертви в обозі або розганяв обозов челядь на всі чотири сторони. Німецьке і угорське навяте війско, що привів королєвич із собою, зменшило ся на половину, стояло ся, як сніг від сонця; начальники єго самі не знали, куди подїли ся люди й як. Правда, померло їх багато від недуг, троха згинуло в битвах, але найбільше утекло до Турків, до Татар — пішли сьвітами, відіркли ся і платні і всего. Чотири спокійні дні, без занятя, навели на війско смуток і задуму; всі вже літали думками по своїх домівках, хто по Запорожю, хто по тихих селах з тихими хатами і родинами. Навала на війско нудьга, що заїдала гірше недостатків завзяті душі, виганяла із сердець охоту бити ся, приспівляла всіх так, як отєє осіннє сонце приспівляло помало землю на зимовий спочинок.

Дня 18. вересня, під вечір побачив Микула, як Сагайдачний зі всею козацькою старшиною ішов до подьського обозу. Микула пішов за ним. Здавало ся йому, що щось стане ся сегодня таке, що спонукає його зважити ся виконати свій намір або поканути його цілком. Він дивив ся на Сагайдачного, мов на батька, що допоможе йому, хоч і слова не промовить до нього; що витягне його своїми руками із біди

Д О П И С Ь.

З Ремербаду.

(Личні купілі в Ремербаді).

Тепер, коли купельний рух розпочався, думаю, буде на часі подати коротку звістку про купіль, про яку у нас в Галичині мало хто знає. Маю на думці Römerbad в Стирії. Römerbad є назва цілком нова, в історії місцевість та звана яко «Теплице».

Імя Теплице походить відси, що терми тутешні суть гарячі — теплі. Назва славянська, бо Стирія то край славянський, пізніше доперва почасти німецький. Купіль тую називають в поточній мові також стирійський Gastein, бо терми тутешні суть такі самі, як в Гаштайні, суть то акратотерми. Ріжниця між термами Гаштайну а Ремербаду єсть головна та, що в Гаштайні мають до 39° R а ту лиш 30° R; склад хемічний мало дуже ріжнить ся. В Ремербаді жиди галицькі не бувають. Заведенє чисто християнське. На мурованій віздовій брамі написано: «Gott segne das Bad», так само на купельнім будинку; коли лазьник зробить купіль, прощає гостя також словами «Gott segne das Bad».

Для нас Ремербад єсть вигідніша місцевість, як Гаштайн бо:

- 1) ближше, 8 годян їзди поспішним поїздом з Відня в сторону Триєсту. Зелізниця в місці при самім заведеню, а в Гаштайні 4 милі треба єще возом їхати;
- 2) значно танше, майже о половину.
- 3) Ту їдуть переважно на купіль, а не на забаву, тож строї пань бувають цілком поєднані.
- 4) Воздух тут більше одностаїний і нема дуже зимних днів, ані вітрів.
- 5) Сезон купілевий розпочинає ся вже з початком мая, коли деінде доперва в червню.

Терми «Теплице», тепер Ремербад, знані були яко помічні на всілякі недуги вже в часах, коли тая часть Стирії належала до імперії римської і була частию провінції Noricum. Головним містом тої провінції і осідком прокураторів римських, було місто Cilli, дві стації від Ремербаду в сторону Градця. Що Ремербад було вже за римських часів купелевою місцевостю, видно з того, що ту знайдено мармурові стовпи поставлені хорими в честь імфів за уздоровленє. Чотири таких пам'ятників можна бачити в ждальній купелі; они єсть вмуровані в стіни, напись на них цілком читка.

В часах поримських згадує ся тая місцевість яко купелі дуже часто в актах міста Чілі і в актах парохіяльної церкви Tuffer. Крім повисших пам'ятників найдено в купелі самій монети цїсарів Commodus-а, Траяна, Клявдія і Октавія Августа — отже з перед християнської ери.

Побут в Ремербаді дуже приятний, бо ту

є парк 300-морговий, так красно уряжений і утриманий, як ледво в котрім місці купілевім.

Ремербад не є ані місто ані село, і оно саме заведенє купілеве. Будинок купілевий є так устроєний, що до купелі, чи то у спільнім басені, чи в сепаратках, чи в ваннах, всюда їде ся зі своєї комнати коритаром, отже в дни похмарні або дощеві не треба наражати ся на простудженє. Температура води у сепаратках і басені все постійна, бо в міру того, як вода остуджує ся, приливає вода тепла, а вся остуджена уходить.

В Ремербаді не буває много осіб, бо лиш 1.000—1.200 річно, а тому, що в сусіднім селі Tuffer єсть подібні терми, а зараз коло Tuffer в місці Cilli єсть гідропатичне заведенє. Впрочім мала Стирія має аж 24 купілевих заведень; в сусідній Каринті є їх 34, а в Тиролю аж 81. Галичина має 12. Хто приїздить до Ремербаду, не повинен занехати зробити прогулку до Чілі. Місточко має 7.000 мешканців, але дуже гарне, чисте і торговельне. Будівлі великі 2 і 3 поверхові. Церкви дві, одна парохіяльна, де проповідав ся по словінськи, — дуже стара, а друга німецька, нова. Місто має свій музей, не величкий, але красний; єсть там викопалиска з епохи камінної і бронзової, множество річий з римських часів, межі иншими 30 грецьких начинь з найкрасної доби атицької кераміки, єсть також статуї камінні і мармурові богів римських, та много пам'ятників цїзнійших, навіть і писаних.

З Русинів в Ремербаді я не стрітив нікого за час мого побуту. П. В.

Політичний перегляд.

З Відня доносять, що чеський соїм покінчить свої наради в слідуючу суботу д. 3. червня, пополагоджено бюджетової провізорії, предложена запомогового закона, краєвих додатків до водних будівель та кілька инших економічних предложень. Державна рада збере ся знов в середу 7-го червня і потреває до половини липня задля полагодження піврічної бюджетової провізорії, предложене про додаткові кредити для альпейських залізниць і кількох инших законів, а правдоподобно вибере також квоту депутацию. Наслідком опозиції Німців переміна теперішного кабінету на парламентарний буде відложена правдоподобно до осени, тимбільше, що стан здоровля гр. Гавча не є дуже воляючий.

В справі угорського пересилєня скінчив спідний міністер скарбу гр. Бурьян свою місію в Будапешті, як запевняють, з добрим успіхом і вчєра повернув до Відня, де явив ся на авдієнції у цїсаря. Переговори зі скоалізова-

сти хороші мрії утопістів не удавали ся ні трохи.

Звісний англійський писатель Г. Г. Вельс видав недавно твір, в яким пробує розв'язати питання ідеального устрою житя на зовсім инших засадах, які пригадують потрохи теорії Льва Толстого, добачуючі шаєте і розвій людскости в єї духовім відродженю і удосконаленю, а не в поступі того, що ми нині називаємо «культурою».

Передовсім Вельс оставляє кождому єго личну свободу житя і розвою на тлі загального поступу, улекшуючого всяку працю. Тота свобода сягає так далеко, що в утопії Вельса нема війска, нема свити, нема навіть урядників; всі правлять собою самі, для себе працюють, а радше кермують електричними машинами, які виконують всяку працю. Цїла діяльність скупляє ся в державі, як за часів свободних, грецьких республік, і всі можуть брати уділ в тім публичнім житю найширшої самоуправи.

За те держава Вельса є одиноким, загальним властителем всякого маєтку. Одиниця може лишє стілько посїдати, скілько їй потрібно до вигідного житя без журби. Хто висилєнями своєї праці, чи визначностю своєю таланту, чи сугітком обставин став властителем більшого маєтку, мусить по смерті зречи ся єго на річ держави, оставляючи своїм спадкоємцям лишє стілько, що їм вистанє до удержаня битю. Переступників, ідіотів, піяків і т. д. держава не знає; їх висилє ся на окремі острови: мужчин окремо, а жєнщин окремо. Можуть там вести собі житє, яке захочуть, але потомства не вільно їм мати. Материньство уважає ся за прислугу, виряджену державі; матери здорових та спосібних діттей дістають цїле удержанє від держави.

Державою правлять «ліпші», творячи немов товариство, до якого приступ отвирєє якийсь науковий цензус. Стоваришенє полягає на законі, а хто супротив него провинить ся, буде виключений на завєсїди в ряду «ліпших», може остати межє «добрими», або перейде до «гірших» на відокремлений остров. Стоваришенє «ліпших» є немов родом цивільного ордена: єго члєни обов'язані в якихсь відстунях часу перебувати по кількавайцять днів серед лісів, або на мори на самоті, щоби очистити ся і уліпшити роздумуванєм над житєм і собою.

Хотий в такій короткій замїтці не дасть вгрястити ся зміст книжки, яка поражає своєю природностю, то вже з того, що сказанє, видно, що Вельс опер ся на теоріях ідеального анархізму, злученого з ограниченим комунїзмом, а а такий суспільний устрій окрасив і управдоподобив наукою Толстого про духову досконалість чоловіка. Та всеж таки ся гарна мрія, хоть і як она гарна, останє мрією, мимо того, що деякі незрілі та запалєні голови хочуть єї брати реально.

хоч тільки одна рука в нього здорова, а друга хора лежить безсилна на перев'язці при тїлі.

Козацька старшина увійшла в намет Ходкевича. В наметі уже ждала вся польська рада воєнна, комісарі, полковники і ротмістри. Зробилє ся глітво, треба було ще принести лавок, щоб могли усї усїсти. Усївни, всі замовкли, цїкаві почути, чоєг скликав їх Ходкевич. Він напів сидів, напів лежав на своїй постелі, спертій о подушку, і лице його в наметі, в котрім сүмерки розгоняло тільки кілька воскових свічок у ліхтарях, здавало ся, ще більше скорованє, як було. Довгу хвилину не відзивав ся, тільки дивив ся на полотняну стїну намету; а потім, не обертаючи ся до зібраних, мов сам до себе, почав тихо говорити:

— «Тому чотири дні, коли я скликав був панів комісарів на раду, казав я вашмостям, що на мир не годжу ся. Не такий ворог страшний, як ми собі гадали; вже ми його доторкнули ся й очима і руками. Коли-б мав справді силу, вже був би доси нас проковтнув. Шість років збирив ворог такий воєнний апарат, що такого великого ще ніколи не мав; і знає він добре, що по сій війні буде або паном або посміховищем цїлої Европи. Тимчасом не дає нам доси ради. Antiquae fortunae suae fama propadat. Тому то я казав тоді, що ми не повинні годити ся на будь який мир, що ми і себе і бранців визволимо найкраще вікторією, відважною обороною, витревалостю до самого кінця. Нехай собі челядь

і инші тхорі втікають; краще, коли вони тепер утікають, ніж з битви; ми ще маємо досить сили і постіймо за гонор своєї милої отчизни до кінця.

«Так казав я вашмостям перед кількома днями. Однак потім надумав ся я инакше. Чую, що вже моя смерть за плечима, булава випадає зі слабих рук. Бою ся, що, як помру, не «висидите» на ворозі побіди, не витримаєте до кінця. В обові маємо його милость королевича; страх бере мене за нього... І я згодив ся краще consilio quam armis exierit, щоби Зелінський з Вевелім поїхали до везира, вивідати ся, як би ми могли помирити ся. Тимчасом мали ми потребу з Каракашом. Зелінський ще не вернув ся і ми не знаємо, на чім стоїмо. День за днем минає ся в непевности. Наш обоз слабне. Король не присилає помочи, нема ніякої вістки ані з Варшави ані з Львова, — там забули на нас. Жолду для війска не посилають. Коні вигинули. Комонників мало, нападати на ворога без коний тяжко. Пороху, щоб відбивати штурми, ледви кілька бочок зима над головою. Їсти нема вже що, сїна не стало. Люди втікають; славні родини, що вислали сюди своїх синів, покриті вічпям соромом; з возів, з мішків, спід содоми вятягаємо сенаторських потомків... Починає ся spectaculum deo et hominibus, від котрого у всіх гине анімуш.

Коли я над тим усїм подумав, почало мене сумнінє гризти, що я тут держу і його милость

королевича і вас усїх на певну загибель. Vana est sire viribus ira. Не хочу перед самою своєю смертю брати на свою душу проклонів цїлої річи послолатої і вас і ваших родин. Переможуть нас і загинемо, бо victor victo legem imponit. І тому я зважив ся сказати вашмостям; що я загадав вицофати ся з під Хотина разом з цїлим війском, а вас скликав сюди на раду de praesenti statu, щоб висказали, яким би способом найліпше звідси забрати ся. Отже кождий нехай скаже свою гадку щиро і отверто, нехай я знаю, що ви гадаєте».

Сказавши се, Ходкевич поглянув по зібраних і не зводив з них очий кілька хвилин. Тї мовчали довго і тільки здивовано позирали на гетмана. Не сподівали ся такої бесїди: він, Ходкевич, такий завязтий старий воляк, радив вицофати ся, радив утікати!..

— Ти жартуєш, пане Яне! — промовив перший Сагайдачний, — хочеш нас підійти.

— Се не може бути! Ні! Ні! Гетман жартував! озвала ся хором козацька і польська старшина, немов збуджена з задуми, і в наметі счинив ся гамір. — Не зступимо ся звідси! Не дамо ся! Що нам голод! І смерти не боїмо ся. Раз мати родила!

(Дальше буде).

ною опозицією мали довести до того, що вже сими днями на умовлених услівях утворить ся новий кабінет, на якого чолі стане гр. Юлій Андраши, а Фр. Кошут увійде також в склад сего кабінету.

В Росії звільняє ся чим раз ригор адміністраційної влади; приходить до стану, який веде до анархії, або до революції. Зі всіх більших міст читати можна донесення про бомби і револьверові стріли на урядові особи російської адміністрації. В Варшаві смертоносна експлозія бомби, призначеної на Максимовича збула ся серед поразяючих прямо обставин. Коло 12. години появил ся на Медовій улиці біля соборної церкви молодий чоловік з якимсь предметом в руках, завиненим в газетний папір. Его поведене було таке неспокойне, він так розглядав ся і ходив нетерпляче сюди і туди, що звертав на себе загальну увагу. А до того якісь два робітники ходили поперед него здовж цілої улиці і остерігали властителей склепів і прохожих, щоби не показували ся на улиці, коли буде переїздити Максимович. Таке явне виконувание нападу на генерал-губернатора є вельми характеристичне для варшавських відносин. Надто поліція мала бути ззадалегідь повідомлена про намірений атентат і тайні агенти знали особу убійника, однак аж до послідної хвилі жаден з них не мав смілости приступити до него, щоби не полячи головою! Убийником був швець Добровольський, а з его товаришів арештовано мабуть одного, а другий втік. Разом зі собою він убив двох детективів, а третій, сироваджений що іно з Петербурга, як особливо спритний, одержав рану в ногу, якої наслідком буде ампутація ноги.

З поля битви нема важніших вістей. Рапорти Леневича доносять про поменші успіхи Росиян, телеграми з Токіо визначають частинні успіхи япанських війск. Можна дати віру обом сторонам, бо там, де фронт міліонової армії не є суцільний, а операції ограничають ся тільки на підздову борбу, можлива є місцева і часова перевага поодиноких відділів над противником, а тим самим локальний або і хвилевий тільки успіх. Про російські позиції доносять Times ось які подробиці: Пправе крило російського фронту находить ся на 8 миль на захід від залізницї. Генерал Мищенко зі своєю кіннотою стоїть на західнім березї ріки Ляо. Центром доводять Каульбарс, а Куропаткін є вождом лівого крила, яке находить ся 5 верств на полудне від Кіріну. Куропаткін має під собою четверту часть російського корпусу, зложену головню з рекрутів. Гори на північ від Кіріну Росияни уфортифікували задалегідь. — Про події на морю панує повна несвідомість, хиба голословні припущення або поголоски без жадної ваги.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Мокія (Перепоп.); римо-кат.: Іоанні Монїки. — В четвер: руско-кат.: Еліфанія еп.; римо-кат.: Урбана папи.

— **Є. Ексц. Митрополит Шептицький** відбуває тепер канонічну візитацію буського і холоївського деканату. Доси звидів Владика парохії: в Банюниці, Желехові, Буську, Деревлянах, Камінці струм., а нині дня 23. мая перебуває в Незанові. Дня 24. с. м. буде в Сушні, 25-ого в Оглядів, 26-ого в Лопатині, 27 ого в Стремилчу, 28-ого в Миколаві коло Бродів, 29-ого в Радехові, а 2. і 3-ого червня в Стоянові.

— **З Ярослава** доносять нам: Перші загальні збори філії Руского Товариства педаг. в Ярославі відбули ся дня 25. марця с. р. Зібраних привітав о. Кипріян Хотинецький, а опісля провід обняв п. Кичура. По вшій в члени філії приступлено до вибору виділу. Головою вибрано о. Хотинецького, а виділовими о. Лациняка, пп. Кичуру, Янова і Шумського. З черги раджево над заснованем бурс селянських в Ярославі, Сінявта Радимні і постановлено з початком року шкільного 1905/6 бурси ті ввести в жите. Потім вели ся наради над заведенем курсів для безграмотних і ухвалено покликати в тій цілі до праці всю інтелігенцію в повіті. По ухвалі заведеня відчитів і викладів популярних по містах і селах вчерпано порядок дневний і замкнено збори.

— **Вистава техніків.** Доносять нам: В неділю 21. с. м. отворено в будинку подітехніки заходою «Союза студентів архітектури» виставу кон-

курсних праць на церкву в Сококівці, золочівського повіте. Сей конкурс, оповіщений перед кількома місяцями о. Володимиром Кальбою, тамошнім парохом, привіє праць значної вартости, про що часовишч донесли свого часу. Одну з них, відзначену першою нагородою, а відповідаючу услівям конкурсу наслідком приміненя характеру руских деревляних церков до мурованої будівлі, затверджено до будови. Інші праці представляють ся також цікаво. Вистава обіймає також три конкурсові проєкти на фасад руского театру у Львові, виконані членами «Союза», а примінені до розкладу, поданого фірмою Фельнер і Гельмер у Відні і прийнятого комітетом до будови. Цілість вистави доповняють артистичні праці членів тов-а, виконані самостійно. Вистава буде отворена лише тиждень, щодень від год. 10 до 1 і з год. 3 до 6. Вступ для публики 0 с, для академіків 20 с від особи.

— **Красва рада шкільна** влучила громаду Городище в добромільській округі до шкільного круга р Новім-місті; зорганізувала 1-кл. школи: в Гуті старій, буцацького округа і в Борхові, чесьанівського округа; перемінила 4 кл. мішану школу в Цирові на 4-кл. мужеску і на 4-кл. женьску школу, 2-кл. школу в Лисцях, богородчанського округа, на 5-класову, а 1-кл. школи в Собовеві, яслиського округа, в Черемхові, коломийського округа, і в Будиліві, бережанського округа, на 2-класові школи.

Кр. рада шкільна порішила поручити отсі видавництва Руского Тов. а педаг. у Львові на нагороди пильности і до шкільних бібліотек для молодіжи народних і виділових шкіл. 1) Англійські казки, з російської мови перевів Любомир Селянський. Львів 1902. Ціна 24 с; 2) Е. Ярошиньска, Повістки для молодіжи, Львів 1902. Ціна 24 с; 3) Збиточник Гумфрі, оповіданє з англійського, Львів 1943. Ціна 70 с; 4) Робінзон Крузо, на основі оригіналу і переводів зладил К. М. Львів 1903. Ціна 1 К 50 с; 5) Істория куся хліба, черерібка з французького, листи до молодой дівчини. Львів 1903. Ціна 50 с.

— **Москвоїлам в альбом.** Дописуватель «Гонса» доносить з Межиріча, сїдлецької губернії: До пробоща парохії Гушлев в радзінським повіті від ранного рана почали надходити численні товпи бунших уніятів, як мужчин так женцин, а послідні з немовлятами при грудях. Кожда група була окремих селом; приходили з образами, співаючи набожні пісні. Перед приходством селяни заявили, що на основі найвисшого маніфесту прийшли з просьбою охрестити свої діти, та вписати до римо-католицького костела. Католицькі парохі в тій діляциці краю вже давніше одержали дотичні рішеня від своєї дисцельварної зверхности. Тому кс. пробощ Заремба впровадив всіх зібраних до костела і ту виголосив проповідь примінену до сеї торжественної хвилі, причім народ слухав проповіди лежачи хрестом. Опісля по гадці порученя духовної власти поділено бунших уніятів на групи: 1) зовсім нехрещених, 2) тих, що опирали ся прийняти православя (опорних) і 3) котрі по знесеню унії ходили до православної церкви. Пробощ приступив до хрещеня дітей, між якими була і молодіж до 18. року жита. Вкінці з огляду на наплив населеня, кс. пробощ покликав до помічя письменних людей і почав записувати неокатоликів. Праця тревала від полудня до пізнього вечера. Загалом вписано тоді до метрик поверх 600 осіб.

— **XII практичний курс науки для касиєрів і членів Заряду Спілок ощадности і позичок**, відбуде ся в Кракові від 26. червня до 8. липня с. р. На курс сей можуть бути прийняті кандидати, представлені Зарядами Спілок існуючих, або основательними Комітетами проєктованих Спілок і зголошених до Бюра Патронату. Зазначує ся при тім, що число учеників на курсі є обмежене до 32. Першєнство до прийнятя на курс прислугує кандидатам з тих Спілок патронацких, котрі до сеї пори з курсів не користали а потрєбують виученя свого кандидата на касиєра, іменно если в відмовнім полагодженю поданя о прийнятє кандидата представленого на попередній курс, отримали приреченє прийнятя на теперішній курс, що в поданю належить пригадати. До кожного прошеня о прийнятє на курс треба долучити: 1) Метрику хрещеня або звичайний метрикальний витяг кандидата. 2) Пробу звичайного письма кандидата разом з его заявою, що, накола буде прийнятим, зобовязує ся прибути на науку і придержувати ся обовязуючої в часі наука інструкції. Кандидати-незасібні можуть узискати запомогу від Виділу краєвого по 50 К, о щє треба в поданю о прийнятє просити. Поданя ті зверне Бюро Патронату, по засмотреню своїм вотвердженем, кандидатам прийнятим на курс з висненем, як треба з ними дальше поступати. Вкінці постарася Бюро Патронату також о догідне поміщенє учасників курсу через час Іх побуту в Кракові. Неостемільовані поданя о прийнятє на курс належить вносити до «Бюра Патронату для Спілок ощадности і позичок при Виділі краєвим у Львові» найдалше до кінця мая с. р. Неузгляднені поданя будуть звернені. — *Бюро Патронату для*

Спілок ощадности і позичок при Виділі краєвим у Львові.

— **На «Руску Захоронку» в Станиславові** вплинули слїдуючі жертви: «Двістер» 40 К, сойм 60 К, Банк звязковий в Станиславові 100 К, рада громадска Книгивина 50 К, Рада міста Станиславова 100 К, Рада повітова в Станиславові 100 К. За Виділ: *О. Баршєва.*

— **Meningitis.** В часі від 7. до 15. с. м., було в Галичині урядово стверджених 152 випадків занедужаня на запалене москво-стрижїневих опон. З того почерло 70 осіб. Ся недуга вступила пошестно передовсім в західній Галичині. В повітах східної Галичини було в названім тяжня: 15 випадків менінгітис в 7 громадах ярославського повіта, по 2 випадки в повітах: львівським і переміським та в місті Львові і по 1-ому в повітах: Яворів, Калуш, Надвірна, Сокаль, Станиславів, Товмач, Зборів, Жовква і Жидачів.

— **Нове воєнне судно** пушено вчера торжественно на море в Триєсті. Судно називає ся «Архієпископ Фердинанд Максиміліян». Его виконано в варштатах Stabilimento tecnico. Торжество відбуло ся під покровом архієпи. Марії Йосифи. По полудни відбув ся бенкет у команданта маринарки на помості флягового корабля ескадри, при участі 2.000 осіб. Архієпи. Марія Йосифа відїхала того дня вечером до Відня.

— **Харч в слїдчій вязниці.** В справі харчу осіб, що находять ся в слїдчій вязниці, видала міністерия судівництва розпорядженє, в яким звертає увагу всіх судів, що не годить ся з приписами права, заборонювати тим вязням, ані находять ся в слїдстві за злочин, zagrożений карою смертя, удержувати ся на власний кошт або на кошти родини а приймати вязничний харч. Такі вязні мають також право удержувати і живити ся власним коштом, лише страви мають зладжувати ся у вязничнім будинку, а ані страв, ані напоїв з надвору не можна їм доставляти.

— **Дрібні вісти.** У Львові застрілив ся вчера Чеслав Сьмяловський, студент П. р. прав і рахунковий практикант намісництва. Причиною мали бути відносини родинні і материяльні. — Дня 16. с. м. украдено з залізничної стації в Сяноці касову скриню з 612 К готівки і ріжними залізничними документами. Другого дня найдено скриню розбиту над берегом Сяну, а небавом жандармерия вислїдила, що крадіжи допустив ся 21-літний ковальський челядник Володислав Лещеньський, караний вже передше за крадіж.

Всячина.

— **Зруйноване родинне щастє.** Цікава пригода лучила ся в Новім Порку, де жінка одного механїка дістала на руці якусь болячку і пішла з тим до лікаря. Він оглянув болячку і поспитав жінку, чи не мав хто в єї родині рака. Жінка відповіла, що єї мати умерла из рака. На то лікар зовсім рішучо заявив, що та болячка, се нічо иншого, лиш рак. Жінка звїрила ся своему чоловікови, а той зі страху, щоби не заразити ся, зачав більше перебувати поза домом. Тимчасом болячка на руці цілком загоїла ся і показало ся, що се не був рак. Але ся помятка лікаря не привернула родинного щастя, бо муж цілком опустил дїм, а в подужанє жінки не хотів вірити.

— **Гарну і добру ярину** можна собі викохати і то не великим коштом. Навіть, як земля не дуже добра, навіть, як ярина з весня не росла, як належить ся, то в літі можна дочекати ся буйного листя, як поливати город з яриною раз у тижни гнійною водою — найліпше стаєним сьвіжим або курячим гноєм розпущеним водою. Через таке поливанє рослини не лиш стають гарнійші і ліпші, але й розвивають ся далеко скорше, отже досить скоро можна дочекати ся в літі ярини. Тоту гнійну воду можна розливати по ростинах коновкою до поливаня, або можна се робити ще й так, що лопатою, чи рикалем (городником), чи заступом, чи сапою коло кожної ростинки відгортає ся землю, вливає ся у утворену таким чином ямку тої води і потім закриває ся знов землею, Але треба п. пр. уважати, щоби капусту поливати такою водою перед тим, нїм вона завиває ся в годовки. Також треба ще додати, що з такого підливаня найбільша користь для ярини, як тоту роботу робить ся вечером, або як на дворі з дощем.

— **Коли дівчина повинна виходити замуж?** Жєнщини-лікарки в Ціріху видали під таким заголовком збірник своїх статей, основаних на досьвідах із становища гігієни і спосібности до жита будучих поколів. Погляди авторок збірника зводять ся до того, що лише по досягненю 20. року жита дівчина серед кліматичних умов Швайцарії може стати жінкою, бо до того року в організмі дівчини відбуває ся скомпікований процес розвитку мязів тіла і мозку, а подруже в тім віці є нарушенем прав природи. Деякі авторки домагають ся навіть законної постанови, щоби дівчата аж по 20-ім році жита могли виходити замуж.

— **Гумористичний кутик.**

Пан і жид.

Іхав раз пан до Бучача, тай подибав пе-

ред тим славетним містом жидів, що їхав на ярмарок. Пан глянув грізно на жидів, тай питає: «Жиде, ти звідки?» — «З Бучача» — відповів жид не знімаючи шапки. — «А шапка!» — гукнув пан сердито. — «Ну, і шапка з Бучача» — відповів жид, тай поторохкотів мимо панської брички.

Телеграми

в дня 23. мая.

Париж. Le Journal доносить, що по прийняттю закону о розділі Церкви від держави у Франції, Ватикан має усунути 12 єпископів, які держали в республікою.

Прага. Сейм відбув вчора засідане, на яким реактивував бюджетову і кілька інших комісій. Намісник відповів між иншим на інтерпеляцію в справі ухвали праскої міської ради що до чеських написів на будинках. Слідуюче засідане сейму в п'ятницю. На деннім порядку бюджетова провізорія.

Білгород. Скупщина трикратно вибирала вчора президента. При третім голосованю одержав дотеперішній президент Станович (радикал) зглядну більшість 66 голосів. Їго контркандидат дістав 53 гол. Станович не прийняв вибору. — На засіданю кабінетової ради ухвалено, аби кабінет подав ся до димісії. През. Пасіч предложив королеви, що або най розв'яже скупщину, або прийме димісію кабінету.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні пординує у внутрішніх недугах від 3—5 понол. ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що має на складі отсі новини: II том «Історії України-Руси» Грушевського, II вид. брош. 7-50 К, опр. в полотно 8-90 К, опр. в півшкірок 10 К, Лепкого «В горах» гарно оправні по 2 К, «За красою», альманах в честь Кобилянської, брош. 3 К, опр. 4 К. — При замовленю оправлених книжок просимо подавати, якої краски має бути справа.

Цілий дохід призначений на будову Руского Народного Театру у Львові.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортеп'яні.

— Ціна 2 К; голоси на оркестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Пісня про сопран або тенор. — Ціна 1 К.

Набути можит у всіх книгарнях; головний склад в Книгарни товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

Важне для многих.

Студент філософії немаючий знакомости бажає сею дорогою познакомитись і оженити ся з панною, задоволеною праведности з посагом до укінчення студій, або через котру мав би рекомендацію на сталу посаду. Дискретно заповідить або просить о порозуміне через своїх або знакомих за оказанем фотографії «Любомир», Львів poste restante (оказане квіту інсератового). (1—1)

Стация почтова телегр. і залізн. Unterthemenau.

Річний оборот поверх 3.000 вагонів.

Унтертеменауска фабрика виробів з глини

ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає: гарні плити нафлеві великого рода і витривалости на хідники, двірці, стайні, подвіря і т. п., дальше плити мозаїкові в тисячах десенів від найпростійшого до найбогатшого виконаня (річ-а продукция 15 мільонів плит) для церков, шкіл, фабрик і т. д., подвійно поливані камінні рури, комини, ремізові рури, поливані цегли (сухопрасовані з найвищою витривалостию для палових будівель, мокро прасовані для будови каналів), плити до викладаня стін і фасад, блискучі плити, дахівня всякого рода, натуральної краски і поливані у всіх барвах, рури до дренаваня, кафлі до печий. Ілюстровані цінічки даром і оплатно. Число робітників 700.

Лев Лопатинський.

ЯБЛОЧНИКАР

комедія в 1 актї, опрацьована після німецького.

Ціна 40 сот.

Набути можна в Ставропільській книгарни у Львові.

Житки паперці СОКІЛ можна набувати в «Сокильськїм Базарі» у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вклади до опрочентованя на 4 прц. і оплачує за вкладників податок рентговий; для ошадженя коштів посилаки можна прислати гроші чеками «Щадницї» почтової; вкладати може кожний, навіть і нечлени; на жадане звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виповідженя (за есконтом).

ПОЗИЧКИ уділяє «Джістер» своїм членам на 6 прц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних випосить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотекі або доброї поруки.

На парцеляцію і купню більших обшарів треба звертати ся за позичками до «Джістера».

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в «Джістрі».

Чистий зиск розділяє ся межки членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цілі. — Дотепер уділив «Джістер» на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. «Джістер» 31/12 1904

Вклади:	1,783.673 К.
Удлі членів:	133.117 К.
Ф. резервовий і пн.:	26.576 К.
Позички уділені:	1,616.402 К.
Цінні папери:	123.627 К.
Льокації:	169.456 К.
На рах. біжучім:	81.968 К.

Всі календарі і часописи можна набувати в «Сокильськїм Базарі».

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейскїй).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6-00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6-15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6-10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломпо 1/2-3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе	6-30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина,
7-30	з Рави рускої, Сокала	7-30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7-20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	8-55	до Яворова
7-29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	8-25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7-50	з Рави рускої, Сокала	8-35	до Кракова, Відня, Праги, Освєнійма
8-05	з Станіслава, Жидачева	9-00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8-15	з Самбора, М. Либорча, Сянока, Хирова	10-55	до Іцкан, Калуша, Потутор
8-18	з Яворова	9-20	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
8-50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11-10	до Белзці, Сокала, Любачева
11-45	з Ярослав, Стрия, Борислава	2-00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
10-35	з Ряшева, Лавочного, Калуша, Любачева	2-40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмезе
11-05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	2-50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
11-55	з Підволочиск, Гусятина, Кошичинець, Козови	2-55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1-30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	4-10	до Ряшева, Любачева, Хирова.
1-40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіч	4-20	до Самбора, Хирова, Сянока
11-50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	5-58	до Яворова
2-30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Кошичинець, Козови	5-50	до Коломиї, Жидачева, Керезмезе (1/2-3/4)
3-45	з Стрия, Тухал (1/2-3/4), Сколього (1/2-3/4)	6-35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
4-32	з Яворова	6-25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5-00	з Сокала, Белзці, Любачева	7-30	до Рави рускої
5-25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнійма	9-00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
5-45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселиці	10-05	до Перемішля (1/2-3/4 вкл.), Хирова, Івонича
8-40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10-40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9-10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10-55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9-50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11-00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
9-20	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	11-05	до Підволочиск
10-20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець, Заліщик, Скали, Івана п. Сянока, Гусятина	11-10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
10-50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	12-45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
12-20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	2-51	посп. до Іцкан, Керезмезе (від 1/2-3/4), Калуша
2-31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги на дворець «Підзамче»	4-15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги, з двірця «Підзамче»
7-00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6-43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
2-15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,	11-15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
5-15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івана п. Сянока, Скали, Гусятина, Грималова	2-13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
10-02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець, Чорткова, Заліщик, Івана п. Сянока, Гусятина	9-21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:	Відходять з головного двірця:
з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6-50, 7-50 рано, 9-55 передпоп. (тільки в неділі і римо-кат. свята), 1-45 понол. (тільки в неділі і р.-кат. свята); 3-05, 4-16, 5-00 понол., 7-41, 8-55 вечером.	до Брухович (від 14/5 до 10/9 вкл. 5-50 рано, 8-30 рано (тільки що неділі і свята р.-кат.); 12-30 понол. (тільки що неділі і свята р.-кат.); 2-10, 3-20 понол., 6-10, 7-30 і 7-55 веч.)
з Янова 8-18 рано, 1-15, понол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4-32 понол., 8-45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9-25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята).	до Рави рускої 11-15 вночі кождої неділі.
зі Ширця 10-10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).	до Янова 6-55 рано, 9-15 передпоп. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1-35 понол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята), 3-08 понол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5-58 понолудні.
з Любіня 10-10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і свята).	до Ширця 1-55 понол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята), до Любіня в ел. 2-15 понол. (14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейскїй рїзняєт ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5-59 рано об'єднано рамками. — Звичайні білети їзди як і всякі інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містєвїм бюрї ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсманн ч. 9.